

ÖĞRETMEN PROFİLİ ARAŞTIRMASI: ÖZET RAPOR

R. Okçabol - F. Gök

Amaç

Bu araştırma, Eğitim Sen tarafından düzenlenen Demokratik Eğitim Kurultayı'nda tartışılacak konulara veri tabamın oluşturmak sendika adına Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyeleri Prof. Rıfat Okçabol ve Doç.Dr. Fatma Gök danışmanlığı altında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı, Öğretmenlerin genel Özelliklerini betimlemek; onların kendilerini, mesleklerini eğitim sistemini ve toplumsal sorunları nasıl değerlendirdiklerini belirlemek; eğitim sistemiyle ilgili olan birkaç temel konuda Önerilerini ortaya çıkarmaktır.

Veri Toplama Aracı

Betimsel nitelikte olan bu çalışmada gerekli olan veriler, çalışma grubunca geliştirilen bir anket kullanılarak toplanmıştır. R. Okçabol, F. Gök, ve E. Balkan'dan oluşan ilk çalışma grubu bir kaç kez bir araya gelerek konuyu incelemiş, tartışmış ve anketin ilk taslak soruların oluşturmuştur. İstanbul'daki kimi Öğretmen arkadaşların çalışmalarında ve katkılarından yararlanarak, değişik çevrelerin görüşlerini de alarak geliştirilen anket, Eğitim Sen şubelerinden gelen önerilerle ön denemeye hazır hale getirilmiştir. Bu anket, Ün deneme olarak bir grup öğretmen arkadaşına uygulanmıştır. Bu denemeden elde edilen bulgular ve yüz yüze yapılan görüşmeler sonundaki değerlendirmelere göre ankete son şekli verilmiştir. (Ek 1) Anketteki sorular üç kümede toplanmıştır.

Ankette, Öğretmenlerin nüfus bilim özellikleriyle ilgili sorular vardır (cinsiyet, yaş, bu mesleği seçiş nedeni, öğrenim kaynağı eğitimcilerin gazete kitap okuma, sinemaya gitme durumları içinde buldukları ekonomik koşullar, gibi); eğitsel ve toplumsal konularla ilgili 84 konuyu 5 dereceli bi ölçekle değerlendiren sorular vardır (bu konular, derslerdeki eğitim-öğretimle, çalışan kurumla eğitim sistemiyle, ülkenin genel sorunlarıyla ve bireye yönelik konularla ilgilidir.); öğretmenlerin eğitim-öğretimle ilgili 8 ana konudaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorular vardır. (ana konular şunlardır: öğretmen yetiştirme, iyi öğrenci tanımı, öğretmen veli ilişkisi ilköğretimin amacı ortaöğretimin amacı, yükseköğretimin amacı, yaygın eğitimin amacı erkek egemenliği).

Konunun önemi ve olabildiğince çok bilgi toplanabilmesi düşüncesiyle, ankette ortalama soru sayısından daha çok sayıda soruya yer verilmiştir. araştırma açısından anketlerde çok soru sorulması sakıncalı olsa da anket uygulanacak kitlenin, belirli

öğrenim düzeyine sahip öğretmen grubu olması nedeniyle bu sakıncanın ortadan kalkacağı varsayılmıştır.

Örneklem

Bu çalışmanın hedef kitlesi, yükseköğretim dışında kalan eğitim kurumlarda çalışan öğretmen ve yöneticilerden oluşmaktadır. Zaman darlığı ekonomik sınırlılıklar ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) anket uygulamasında çıkarılabileceği olası engeller gözönüne alınarak, sayıları 500 bini aşan öğretmen kitlesi içinden rasgele öğretmen seçimi neredeyse olanaksızdır.

Bu nedenle, örneklem seçiminde amaçlı kümelendirme yöntemi uygulanmıştır. Önce, iller, sosyal-ekonomik-coğrafi durum özelliklerine ve nüfuslarına göre kümelенmiş ve bu kümelerden 21 il gelmiştir. Sonra yaygın eğitim kurumlarıyla okullar da türlerine göre ayrıca kümelенmiş ve seçilen de hangi okul türünde kaç okulun çalışma kapsamına alınacağı (anket uygulanacağı) saptanmıştır. Araştırmanın örneklemini, seçilen illerde belirlenen tür ve sayıdaki okullarda çalışan tüm öğretmenler ve yöneticilerdir.

Anket Uygulama

Merkez ve taşra örgütlerinin yardımlarıyla gerçekleştirilmiştir. anket uygulamasının aralık ayı başlarında tamamlanması planlanmışsa da, veri toplama, ancak 1998 Ocak ayının ilk haftalarında tamamlanabilmiştir.

Anket uygulamak üzere seçilen illerden 4'ünde planlanan uygulama yapılamamış, bu 4 ilden iki tanesi yerine yedek iller kullanılmış, diğer iki ilin yedek illerinde de uygulamaya varılamamıştır. Veri toplam sürecinde, iki il dışında okul türü bazında da hedeflenen örneklem kitlesine tam olarak ulaşılamamıştır.

Yine de, ülkenin dört bir yanından bakanlığa ait okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yaygın eğitim kurumlarından ve özel okullardan ve toplandığı için, elde edilen bulguların Türkiye'nin öğretmen profilini büyük ölçüde yansıtacağı söylenebilir.

Toplanan veriler, Eğitim Sen'in parasal desteği ile kodlanıp bilgisayara yüklenmiştir. Verilerin bilgisayara yüklenmesi işi 28 Ocak günü tamamlanabilmiştir. Veri analizinde Microsoft Word SPSS programı kullanılmıştır. Bu aşamada yapılan analizler, sayısal dağılım analizleriyle sınırlıdır.

Araştırma Bulguları

Bu çalışmaya, 19 ilden değişik tür ve kademedeki 195 ayrı okuldan 249 öğretmen ve yönetici katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre yüzde 59'u erkek olan öğretmenlerin yüzde 7'si yönetici olarak çalışmaktadır. Öğretmenlerin dörtte birinin 1980'lerde oluşturulan eğitim fakültelerinde yetiştikleri 45 ve hele 50 yaşını geçtikten sonra pek meslekte kalmadıkları anlaşılmaktadır.

Çizelge 1: Yaş Grubu, Bitirilen Lise ve Meslek Kıdemi

Yaş Grubu	%	Mesleğin Kaynağı	%	Meslek Kıdemi	%
-24	5	İlköğretmen O	16	1-2 yıl	9
25-34	32	Eğitim Ens.	29	3-9 yıl	23
35-44	53	Eğitim Y.O	12	10-19 yıl	40
45+	10	Eğitim Fak	26	20+	17
		Sertifika	2		

Öğretmenlerin çoğunlukla genel liselerden geldiği (946 kişi %44), bunu öğretmen lisesi mezunları (%19) ile meslek lisesi mezunlarının (%15) izlediği görülmektedir. (Çizelge 2). Öğretmenlerin yarıya yakın bir oranda (996'sı %46) bu mesleğe isteyerek/severek girdikleri anlaşılmaktadır. Önemli bir bölümü (%17) de koşullar gereği zorunluluktan bu mesleği seçmiştir. İleri sürülen diğer nedenler de rastlantı (%7) ÖSYM sonucu olarak (%6), ideallerini gerçekleştirmek için (%5) ve aileden gelen meslek (%3) gibi nedenler olmaktadır. Bu mesleği zorunlu olarak seçtiğini belirtenler içinde, o an olarak en büyük grubun Öğretmen Lisesi mezunları olması (%23) çok düşündürücüdür. Öğretmenliği isteyerek seçenler içinde Öğretmen Liselilerin oranı da (%53) diğer lise mezunlarından pek farklı değildir. (bu oranlar genel lisede %50, meslek lisesinde %60 ve imam hatipte %51'dir).

Çizelge 2. Lise Mezuniyetine Göre Mesleğe Giriş Nedenleri (%)

Mesleği Seçme Nedeni	Okuduğu Lise						
	Öğretmen Lisesi	Genel Lise	Meslek Lisesi	İmam Hatip Lisesi	Diğer	Satır Toplamı	
İsteyenler	24*/53**	52/10	21/60	2/51	-/40	996	
Zorunlu	30/23	56/20	13/13	2/13		355	
Rastlantı	14/5	65/11	21/10			158	
ÖSYM	9/2	71/8	18/6	1/3	2/20	111	
İdeal	27/6	43/4	17/5	11/24	1/20	99	
Aileden	52/7	46/3	2/-			59	
Diğer	25/1	31/1	31/2	13/5		54	
Sütun Toplamı	417	946	321	321	38		

* Satır yüzdesi; ** Sütun yüzdesi

Öğretmen ailesinde babanın öğrenim durumu annenin öğrenim durumundan daha yüksektir. Babaların yüzde 42'si ilkokul mezunudur. Lise ve sütün öğrenim görenlerin oranı da yüzde 20'yi bulmaktadır. (Çizelge 3). Anneler içinde lise ve yükseköğrenim görmüş anneler ancak yüzde 5 kadardır. Babaların çeşitli işlerde çalışmış olduğu annelerin de büyük çoğunlukla (%83) ev kadını olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 3. Öğretmenlerin Ailevi Durumları

Babanın Öğrenimi	%	Annenin Öğrenimi	%	Annenin İşi	%	Babanın İşi	%
Okumaz-yazmaz	11	Okumaz-yazmaz	37	Çiftçi	4	Çiftçi	26
Okur-yazar	18	Okur-yazar	17	Emekli	0.4	Emekli	2
İlkokul	42	İlkokul	35	Memur	2	Memur	18
Ortaokul	10	Ortaokul	4	İşçi	2	İşçi	18
Lise	10	Lise	3	Serbest Mes.	3	Serbest Mes	14
Yüksekokul	9	Yüksekokul	2	Öğretmen	1	Öğretmen	7
				Ev kadını	83		

Çizelge 4'te görüldüğü gibi öğretmenleri büyük çoğunluğu evlidir (%80) Eşlerin neredeyse yarısı (%47) yükseköğrenimli olup üçte biri öğretmenlik yapmaktadır.

Çizelge 4. Öğretmenlerin Eş durumları

Medeni Durum	%	Eşin Öğrenimi	%	Eşin İşi	%
Evlü	80	Okumaz- yazmaz	1	Ev kadını	19
Bekar	15	Okur-yazar	1	Emekli	3
Diğer	3	İlkokul	11	Memur	16
		Ortaokul	4	İşçi	1
		Lise	16	Serbest meslek	10
		Yüksekokul	47	Öğretmen	30
		Yanıt Yok	20	Yanıt Yok	21

Öğretmenlerin çoğu kendi evinden oturmaktadır ve kendilerini orta halli (%59) görmektedirler (Çizelge 5). Gelir düzeyini “çok iyi” olarak belirten ancak 8 öğretmen (%0.4) çıkmıştır.

Çizelge 5. Öğretmenin Sosyal Konumu

Özel Araba	%	Ev	%	Evin Büyüklüğü	%	Gelir Düzeyi	%
Var	43	Kendinin	41	M2 < 80	19	Az	27
Yok	56	Kira	48	80 < m2 < 100	48	Orta	59
		Lojman		100 < m2	30	İyi	13

Öğretmenler sırasıyla milliyet (%22), Cumhuriyet (%17), Hürriyet (%11) ve Sabah (%9) gazetelerini okumayı yeğlemektedir.(Çizelge 6) radikal, Yeni Yüzyıl, Türkiye, Zaman ve Emek gibi diğer gazetelerin de en fazla yüzde 1-2 oranlarında okuyucusu vardır. Gazete okumayanların oranı yüzde 7'yi bulmaktadır. Öğretmenlerin yüzde 38'i her ay 1-2 kitap alıp 1-2 kitap okumaktadır. Her türlü kitap okuyanlar yüzde 33'ü bulmakta, ikinci sırayı inceleme-araştırma türü kitaplar almaktadır (1%6). Öğretmenlerin, yüzde 18'i sinema, tiyatro ve konser gibi kültürel etkinliklere katılamamaktadır; yüzde 22'i kültür etkinliklerinden yalnız birine gidebilmektedir. Öğretmenlerin yüze 14'ünün bir hobi olarak resim ve müzikle uğraştıkları anlaşılmaktadır. Bunu spor yapma (%12) ve gazete/kitap okuma (%11) izlemektedir.

Çizelge 6. Öğretmenlerin Kültürel Durumları

Okunan Gazete	%	Okunan Kitap	%	Kültürel Etkinlik	%	Hobiler	%
Milliyet	22	Her şey	33	Sinema	8	Güzel sanat	14
Cumhuriyet	17	Bilim-kurgu	3	Tiyatro	12	Spor	13
Hürriyet	11	Edebi	14	Konser	2	Okuma	11
Sabah	9	Güldürü	2	S/T/K	19	El Sanatı	4
Diğer	26	İnceleme	16	Gitmeyen	18	Diğer	23
Okumayan	-8	Mesleki	12	Yanıt Yok	39	Hobi Yok	3
Yanıt Yok	7	Okumayan	8			Yanıt Yok	41
		Diğer	7				

Öğretmenlerin, eğitim öğretimle ilgili olan 84 konudaki görüşlerine, Çizelge 11'e kadar yer verilmektedir. Bu çizelgelerde, (-) işaretinin altındaki sayılar, ilgili cümleye katılmayan öğretmenlerin yüzdesini, (0) sütunundaki sayılar, katılıp/katılmadığı; önünde kararsız olan öğretmenlerin yüzdesini ve (+) işaretli sütundaki sayılar da ilgili cümleye katılan öğretmenlerin yüzdelerini vermektedir.

Çizelge 7'de 1. Konuda, öğretmenlerin yüzde 25'i öğrencilerin derslere yeterince ilgi duyduğunu, yüzde 57'si de bunun tersini düşünmekte, yüzde 17'si ise bir konuda bir karar verememektedir. Bu konulardan araç gereç yetersizliği (%73), kendini yeterli bulma (%69), ders programlarının gerekli bilgileri içermemesi (%63), öğretmenlerin kurulunun yeterince işlevsel olmadığı (%59), öğrencinin yeterince soru sormadığı (%59) konularında öğretmenlerin üçte ikiye yakın çoğunlukla görüş birliği vardır.

Çizelge 7. Eğitim-Öğretimle Konularındaki Değerlendirme (%)

Eğitim-Öğretimle İlgili Konular	-	0	+
Öğrenci derslere yeterince ilgi duyuyor	57	17	25
disiplin sorunlarını çözmekte zorlanmıyorum	27	16	55
ders konusunu öğretmekte güçlük çekmiyorum	20	13	66
öğrenci yeterince soru soruyor	59	12	27
ders kitapları gerekli bilgileri içermektedir	63	14	22
Öğrenme ezberlemeye dayanıyor	21	9	58
öğrenciyle yeterince iletişim kuruyorum	13	16	70
okulda eti senin kemiği benim anlayışı geçerlidir	46	36	16
Kız öğrencilere farklı davranılmıyor	30	10	57
dayak cezası uygulanıyor	55	13	31
öğretmen sınıfın hakimidir	30	13	55
araç-gereçler yeterli düzeydedir.	73	8	16
Kendimi alanımda yetersiz buluyorum	69	10	19
öğrenci başarısı adilane değerlendirilmektedir	36	16	46
öğretmenler kurulu yeterince işlevseldir.	59	17	20
Ders kitapları tutucu ve şovendir	35	18	42

(-): Olumsuz olanlar; 0: kararsızlar; (+): Olumlular

Öğretmenlerin, yönetici-öğretmen ilişkileri, öğretmenler arası ilişkiler, öğrenciye saygı gösterilmesi ve yöneticilerin yeterliliği konularında görüş birliği içinde olmadıkları, diğer konularda aynı görüşleri paylaştıkları görülmektedir (Çizelge 8)

Çizelge 8. Çalışılan Kurumla ilgili Değerlendirmeler (%)

Çalıştığı Kurumla İlgili Konular	-	0	+
yönetici öğretmen ilişkisi yeterli düzeydedir.	44	15	40
Öğretmen arası ilişkiler yeterli düzeydedir	39	16	43
öğretmen veli ilişkisi yeterli düzeydedir	59	15	25
yönetici veli ilişkisi yeterli düzeydedir	56	21	22
eğitsel kol etkinlikleri yeterli düzeydedir	67	15	16
devlet okula gereken önemi vermektedir	75	12	10
yerel yöneticiler okul yeterince ilgi göstermektedir	78	12	9
rehberlik hizmetleri yeterli düzeydedir	76	11	12
ders laboratuvar olanakları yeterli düzeydedir	74	11	13
ders kitaplarının niteliği yeterli	70	14	14
öğrenciye yeterince saygı gösterilmektedir	39	16	43
okul yöneticileri yönetim görevinde yeterlidir	43	21	33

Çizelge 9'da okulun öğrencileri yaşama hazırlaması ve eğitim sisteminin laikliği gibi konularda pek görüş birliği olmadığı görülmektedir. Öte yandan, insan hakları, çevre koruma, özlük hakları, ezbere son verilmesi, eğitsel kararlara katılım gibi konularda da öğretmenler yüzde 90'ları aşan oranlarda görüş birliği içindedir.

Çizelge 9. Eğitim Sistemiyle İlgili Değerlendirmeler (%)

Eğitim sistemimizle İlgili Konular	Değerlendirme		
	-	0	+
okul, öğrencileri yaşama hazırlamaktadır	34	16	29
okullar, öğrencilere demokratik değerler kazandırmaktadır	38	17	33
eğitim sisteminde cinsiyetçi yaklaşım egemendir	56	16	26
eğitim sistemi demokratiktir	60	17	21
öğretmenlik mesleği kadınlara daha uygundur	62	10	26
eğitim sistemi laikdir	45	17	36
öğretmenlik toplumda kabul görmektedir.	66	14	18
özel öğretime ağırlık verilmektedir.	50	12	36
mesleki eğitime ağırlık verilmektedir	6	6	86
meslek okulu mezunları yalnız ilgili meslekte yükseköğrenim görmelidir	15	7	77
okulda her türlü sınavlara hazırlayıcı kurslar hazırlanmalıdır	19	11	67
burs ve yatılılık oranları artırılmalıdır	5	5	89
isteyen ana dilinde eğitim görebilmelidir.	25	12	60
okulda insan hakları bilinci kazandırılmalıdır	2	2	95
okulda çevre koruma bilinci kazandırılmalıdır	1	1	96
zorunlu eğitim süresi 8 yılın üzerinde olmalıdır	9	7	83
ortaöğretim 4 yıl olmalıdır	15	16	66
yabancı dil eğitimine önem verilmelidir	6	6	86
yabancı dil kimi okullarda öğretim dili olabilir	31	16	51

eğitimde fırsat ve olanak eşitliği vardır	74	9	17
din adamı yüksekokulda yetiştirilmelidir	6	5	87
yerel yönetimler de eğitimde söz sahibi olmalıdır	5	9	83
okul yönetimi çalışanlarca belirlenmelidir	1	2	96
sendikalar kara süreçlerinde yer almalıdır	5	9	83
öğretmenler özlük haklarına sahip çıkmalıdır	1	2	96
öğrenciden katkı payı alınmalıdır	64	13	21
veliler okulda eğitim-öğretim sürecinde söz sahibi olmalıdır	18	15	64
yönetici kadın öğretmenlerin sayısı artmalıdır	14	18	66
din eğitimi cemaatlere bırakılmalıdır	61	9	25
ezberci eğitime son verilmelidir	6	2	91
eğitim, eğitimcilere bırakılmalıdır	2	2	94
öğretmenler eğitsel kararlara katılabilir	2	2	94
gereksinimi olanlara burs verilmesi koşuluyla ortaöğretim paralı olmalıdır	65	14	20
gereksinimi olanlara burs verilmesi koşuluyla yükseköğretim paralı olmalıdır	60	13	13
öğretmenler özel ders verebilir	33	11	54
okul yönetimine öğrenciler de katılmalıdır	17	10	34
öğretmenlere mesleki hizmetiçi eğitim sunulmalıdır	3	4	91
gençlerde şiddet eğilimi artmaktadır	8	5	86
merkez ve taşra eğitim yöneticileri yeterince yetkindir.	59	23	15

Çizelge 10. Ülke sorunlarıyla ilgili Değerlendirme (%)

Ülkemizin Genel Sorunlarıyla İlgili	Değerlendirme		
	-	0	+
özelleştirme önemli bir sorundur	12	7	78
işsizlik önemli bir sorundur	2	1	96
insan hakları önemli bir sorundur	4	3	91
dinin politikaya alet edilmesi önemli bir sorundur	5	3	90
demokratik hukuk devleti olmamız önemli bir sorundur	5	5	88
karşılıklı saygı ve hoşgörü eksikliği önemli bir sorundur	2	2	94
ulusal birliği sağlamak önemli bir sorundur	9	6	82
dinsel kimlikler tanınmalıdır	19	12	66
etnik kimlikler tanınmalıdır	33	14	58
şeriatçı akımlar eğitimde etkilidir	21	11	64
gençlerde uyuşturucu bağımlılığı artmaktadır	4	9	84

Çizelge 11'den de öğretmenlerin, her şeye karşın öğretmenlik mesleğini o kadar da olumsuz bulmadıkları anlaşılmaktadır.

Çizelge 11. Kişiyeye Dönük Değerlendirme (%)

Kişiyeye Dönük Konular	Değerlendirme		
	-	0	+
gençlere öğretmen olmalarını öğütlerim	28	21	49
zaman zaman öz eleştiri yaparım	3	4	91
arkadaşlarımla eğitsel sorunları tartışırım	4	6	89
bu maaşla ancak bu kadar çalışırım	61	9	27
fırsatını bulsam okul değiştiririm	53	15	29
fırsatını bulsam öğretmenlikten ayrılırım	57	11	30

Eğitim sisteminin yeniden yapılanması anlayışları içinde, bu çalışmanın çok önem verdiği kimi konularda daha derinlemesine bilgi toplayabilmek için açık uçlu sorular kullanılmıştır. Bu sorulara verilen yanıtlar özel çabayla kodlanmıştır. Sonuçlar 12-14 numaralı çizelgelerde özetlenmektedir. Çizelgelerden görüleceği gibi, genellikle verilen yanıtlar bir kaç konuda kümelenmemekte, dağınıklık göstermektedir. Öğretmenlerin yüzde 13'ü 1980 öncesi Öğretmen Okullarının açılmasının istemekte, yüzde 33'ü iyi öğrenciyi "düşünen, soran ve araştıran öğrenci" olarak tanımlamakta ve yüzde 34'ü öğretmen veli ilişkisinin "sık ve periyodik olarak toplanmayla" ile artacağını (Çizelge 12) düşünmektedir.

Çizelge 12. Öğretmen Yetiştirme, İyi Öğrenci, Öğretmen-Veli İlişkileriyle İlgili Görüşler

İyi Öğretmen Nasıl Yetiştir	%	İyi Öğrenci Nasıldır	%	İletişim	%
Öğretmen Okulları Açılmalı	13	Düşünen, Soran, Araştıran	33	Periyodik	34
Staja-Uygulamaya Ağırlık	9	İlgili, Çalışkan,	15	Saygılı diyalog	21
Yetiştirme Öğr. Lise Başlar	6	Güvenli, Hakkını arayan	12	Yardımlaşma	11
Nitelik Artmalı	6	Saygılı, Uyumlu	10	Sorunlara yönelik	7
Formasyon	5	Yanıt Yok	15	Birlikte karar	4
Herkes Olmaz	5			Yanıt Yok	18
Yanıt Yok	24				

Öğretmenler, ilköğretimin amacının öncelikle öğrencilere temel bilgi kazandırmak (%22) ve geleceğe hazırlamak (%15); ortaöğretimin amacının kişinin gelişmesine yardım (%23), bir mesleğe (%20) ve yükseköğretime (%10) hazırlamak; yükseköğretimin amacının da toplumun insan gücü gereksinimini karşılamak (%40) ve bilim adamı yetiştirmek (%14) olduğunu düşünmektedir (Çizelge 13)

Çizelge 13. Öğretim Kademelerine göre Düşünülen Amaçlar

İlköğretim	%	Ortaöğretim	%	Yükseköğretim	%
Temel Bilgiler	22	Geliştirme	23	İnsangücü	40
Geleceğe Hazır	15	Mesleğe hazır	20	Bilimsel	14
Demokratik	6	Yüksekö. Hazır	10	Birey/Toplum	5
Yönlendirme	6	Yaşama hazır	6	Nitelikli	4
Ortaöğr. Hazır	6	Temel bilgi	6	Yaşama hazır	5
Yanıt Yok	20	Yanıt Yok	25	Yanıt Yok	25

Çizelge 14'te de öğretmenleri, yaygın eğitimin amacının yetişkinlere bir beceri kazandırmak (%12) ve toplumu bilinçlendirmek (%10) olduğunu; yüzde 13'ünün okullarda erkek istemin yeniden üretilmediğinin düşündüğünü göstermektedir.

Çizelge 14. Yaygın Eğitim, Erkek Egemenliği Hakkında Görüşler ve Son Sözler

Yaygın Eğitim	%	Erkek Egemen	%	Son Sözler	%
Bilinçlendirme	10	Değil	13	Haklar verilmeli	5
Beceri Kazanma	12	Ayırma son	6	Çekici olmalı	5
Toplumu Geliştirme	8	Eşitlik	6	Demokratikleşme	4
Genel Bilgi	8	K. Yönetici	4	Yanıt Yok	75
İkinci Fırsat	6	Toplum Düzeni	4		
Herkese	5	Yanıt Yok			
Yanıt Yok					

Çizelge 15. Yüksek Oranda Yanıtsız Kalan Sorular

Sorular / Konular	Yanıtsız (%)
Aylık kitap alam	58
okullarda erkek egemen sistem	48
Aylık kitap okuma	47
Yaygın eğitimin amacı	43
Özel hobiler	41
Sinemaya, tiyatroya, gitme	38
Yükseköğretimin amacı	25
ortaöğretimin amacı	25
Öğretmen Yetiştirme konusu	24
İlköğretimin amacı	20
Mezun olunan lise	19
Öğretmen-veli ilişkisi	18
İyi öğrenci	15

Sonuç

Azınlık okulları ve özel eğitim kurumları bu çalışmada yer almamış. İmam Hatip Liselerinde, Halk Eğitimi Merkezlerinde ve Doğu illerinde çalışanlar da yeterince temsil edilememiştir. Yine de, ulaştığı ve temsil ettiği öğretmen kilesi profilini ortaya koyması; onların genel durumunu, eğitim sistemine ve toplumsal konulara nasıl baktıklarını yansıtması nedeniyle bu çalışmanın değerli bilgiler ürettiği düşünülmektedir.

Bu ön rapor, toplanan verilerin özet dökümünü içermekte, ortaya bir resim koymaktadır. Raporda yer alan sonuç ve bulgularla ilgili yorumlara, zaman darlığı nedeniyle, bu aşamada yer verilmemiştir, konu okuyucunun takdirine bırakılmıştır.